

گزارش میراث

فصلنامه اطلاع‌رسانی در حوزه نقد و تصحیح متون، نسخه‌شناسی و ایران‌شناسی

دوره سوم، سال پنجم، شماره سوم و چهارم، پاییز - زمستان ۱۳۹۹ [انتشار: بهار ۱۴۰۱]

سرخس: چرا از ترجمه غافلیم؟ ● رساله‌ای درباره سرگذشت و آثار ارسطو / مواند راند، ترجمه حسین مصومى مصداق ● یک داستان عاشقانه دور از انتظار: ارزیابی مجدد انتساب خسرونامه / لستین اومل، ترجمه شکوه سیدی ● ابواسحاق کازرونی و دوروش‌های اسحاقی در آناتولی / فواد کوروش، ترجمه به آگاشی، پ. ویک، ترجمه از آگاشی به زکریا جمال کوروش، ترجمه به فارسی محبت لغوی ● نسخه‌های نویافته از هزار حکایت صوفیان / سید عالم‌بهرور ● دوستی شاه خورشید / سید احمدرضا قائم‌مقام ● بیاض صائب / سید جعفر حسین اشکوری ● استنراقاتی بر مقدمه چاپ عکسی تاریخ سیستان / حمیدرضا بابکی سلماسی ● آگاهی‌هایی دیگر از شاعر «ز گهواره تا گور دانش بجوی» و خاندان او / حمیدرضا لهنیز سیدی ● بررسی اشعار دو شمس حاجی در مجموعه لطایف و سفینه نظریات / محسن شریف صبی ● مکویات قدیم یا مکویات صلیبی؟ ادراک بر نام یک اثر / مستصاف غانم ● بررسی یک احتمال: جای خالی عنوان «عروش الدین» در لباب الایجاب / سارا سلیمان کشکولی ● بررسی ابیاتی از تفریحی سیستان بر اساس جنگ یحیی توفیق / مجله‌نامه نور ● زیر ردای مستشرقین: مسیر اکتشاف نسخه‌های سفرنامه ابن بطوطه / رحانه بهبودی ● اهمیت فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه کنگره (آمریکا) از دیدگاه شبه‌فازره / عارف نوشاهی ● نکاتی درباره تصحیح تازه فرامرزانیه کوچک و سراینده و زمان نظم آن / سجاد آبنلو ● ترجمه یا مرجمه؟ (نویسه‌هایی درباره پژوهشی در طبع «الجنون» یوسف الهادی، ترجمه سلمان ساکت ● ملاحظاتی متن تصحیح‌شده عجایب الدنیا / سید رضا موسوی هفتاد / ریمان رسولی مهربانی ● ریشه‌شناسی چه می‌کنند؟ (۱۲) / یک لقب و منصب پادسی در اسناد آرامی باستان / والتر برونونو هینک، ترجمه سید احمدرضا قائم‌مقام ● ایران در متون و منابع عثمانی (۲۳) / آثار احمد جودت‌پاشا / نصرالله صالحی ● توضیحی درباره «سین زایی» و «شین زایی» / علی‌شرف صافقی ● چند - مسوولان سرد



فین زندگیت بندگی بهت
 پرکش از قاعده بندگی
 کشف است که تنگترین زندان ما معاشر است
 کرچه زندانیت بر صاحب دلان
 هیچ زندان عاشق مشتاق را
 سرکب بویی ز وصل یاریست
 سنگ ترا صجبت ایغارنیت
 درویشی را دید که جامه خود را امید خوشت

فهرست

سرزنش

چرا از ترجمه غافلیم؟ ۴-۳

جستار

- رساله‌های درباره سرگذشت و آثار ارسطو / مروان راشد؛ ترجمه: حسین معصومی همدانی ۸-۵
- یک داستان عاشقانه دور از انتظار؛ ارزیابی مجدد انتساب خسرونامه / آستین اوملی؛ ترجمه: شکوفه میبیدی ۳۳-۹
- ابواسحاق کازرونی و درویش‌های اسحاقی در آناتولی / فواد کوپرولی؛ ترجمه به آلمانی: پ. ویتیک؛ ترجمه از آلمانی به ترکی: جمال کوپرولی؛ ترجمه به فارسی: حبیب فخری ۴۰-۳۴
- نسخه‌های نویافته از هزار حکایت صوفیان / حامد خانی‌پور ۵۰-۴۱
- دوستی خاله خرسه / سید احمد رضا قائم‌مقامی ۵۵-۵۱
- بیاض صائب / سید جعفر حسینی اشکوری ۵۹-۵۶
- استدراکاتی بر مقدمه چاپ عکسی تاریخ سیستان / حمیدرضا (بابک) سلمانی ۶۶-۶۰
- آگاهی‌هایی دیگر از شاعر «ز گهواره تا گور دانش بجوی» و خاندان او / حمیدرضا فهندژ سعدی ۷۲-۶۷
- بررسی اشعار دو شمس حاجی در مجموعه لطایف و سفینه طرایف / محسن شریفی صبحی ۷۵-۷۳
- مکتوبات قدیم یا مکتوبات صلی؟ (درنگی بر نام یک اثر) / محمّدصادق خانی ۷۸-۷۶
- بررسی یک احتمال: جای خالی عنوان «عروش الدین» در لباب الالباب / سارا سلیمانی کشکولی ۸۰-۷۹
- بررسی ابیاتی از فخری سیستانی بر اساس جنگ یحیی توفیق / کیامهر نامور ۸۷-۸۱
- زیرردای مستشرقین: مسیر اکتشاف نسخه‌های سفرنامه ابن بطوطه / ریحانه بهبودی ۹۵-۸۸

نقد و بررسی

- اهمیت فهرست نسخه‌های خطی فارسی کتابخانه کنگره (آمریکا) از دیدگاه شبه‌فازره / عارف نوشاهی ... ۹۸-۹۶
- نکاتی درباره تصحیح تازه فرامرنامه کوچک و سراینده و زمان نظم آن / سجاد آیدنلو ۱۱۳-۹۹
- ترجمه یا مرجمه؟ (توضیحاتی درباره پژوهشی در طبائع الحیوان) / یوسف الهادی؛ ترجمه: سلمان ساکت ۱۲۳-۱۱۴
- ملاحظاتی در متن تصحیح‌شده عجایب الدنیا / سید رضا موسوی هفتاثر؛ رادمان رسولی مهربانی ۱۴۵-۱۲۴

پژوهش‌های دبایستی

ریشه‌شناس چه می‌کند؟ (۱۲) (یک لقب و منصب پارسی در اسناد آرامی باستان) / والتر برونو هنینگ؛ ترجمه: سید احمد رضا قائم‌مقامی ۱۵۱-۱۴۶

ایران «متون و منابع عثمانی» (۳۳)

آثار احمد جودت پاشا / نصرالله صالحی ۱۵۴-۱۵۲

درباره نوشته‌های پیشین

- توضیحی درباره «سین زایی» و «شین زایی» / علی‌اشرف صادقی ۱۵۶-۱۵۵
- چند - چند / مسعود راستی‌پور ۱۵۹-۱۵۷

ج. نسخه سوم، موسوم به نسخه کابل، با تاریخ کتابت ۸۸۳ق که متعلق به ایرج افشار بوده است.^۳ از این نسخه با رمز C استفاده شده است. دستنویس C در مقایسه با دو نسخه A و B کامل تر است و افتادگی‌های کمتری دارد و در تصحیح این متن، کاستی‌ها و نقایص، با کمک این نسخه برطرف شده است.

نسخه نویافته هزارحکایت صوفیان

دستنویس نویافته هزارحکایت صوفیان با شماره ۱۶۵۶ و ذیل عنوان «مقامات غزالی» در کتابخانه وحیدپاشا (کوتاهیه) نگهداری می‌شود.^۴ این دستنویس از دو جهت کهن و نسبتاً کامل بودن، اهمیت زیادی دارد. در این نوشتار از این نسخه با رمز D یاد می‌کنیم.

در زیر مشخصات نسخه‌شناسی این دستنویس می‌آید:

- آغاز نسخه: «بسمله... سپاس و ستایش مر خدای را که به فضل و رحمت خویش، عالم را بیافرید.» (ار).
- پایان نسخه: «در سرای را آب زدی و جاروب بیاوردی و (یک کلمه ناخوانا) را پاکیزه.» (۲۷۳پ).
- نسخه فاقد ترقیمه است.
- در این نسخه نیز اشاره‌ای به نام مؤلف و نام کتاب نشده است.
- این دستنویس ۲۷۳ برگ دارد.
- خط نسخه، نسخ، و بسیار خوانا و روشن است.
- چنان‌که گفته شد، این نسخه ترقیمه ندارد اما بر اساس کیفیت خط و کاغذ و شیوه کتابت، احتمالاً در سده هفتم هجری استنساخ شده است.
- عناوین ابواب و شماره حکایات، و کلماتی مانند شعر، بیت، ترجمه و آیت، عموماً به سنگرف است.
- کتابت حروف فارسی پ، چ، ژ و گ به صورت ب، ج، ز و ک است.

۳. هزارحکایت صوفیان و... (۱۳۸۲). از نویسنده ناشناخته. چاپ در گنجینه نسخه‌برگردان متون فارسی. به‌کوشش ایرج افشار و محمود امیدسالار. تهران: چاپخانه خوشه.

۴. این دستنویس ارزشمند به لطف و دلالت استاد دانشمند، جناب آقای سید علی میرافضلی، به دست نگارنده رسیده است.

نسخه‌ای نویافته از هزارحکایت صوفیان

حامد خاتمی پور

عضو هیأت علمی دانشگاه پیام نور
khatamipur@yahoo.com

مقدمه

هزارحکایت صوفیان، متنی مهم و مغتنم از سده ششم هجری در حوزه نگارش‌های خانقاهی است؛ کتابی شامل صد باب و هزار حکایت که متأسفانه نه نام مؤلفش را می‌دانیم و نه نام خود کتاب را.^۱ نگارنده این متن را پانزده سال پیش بر اساس سه دستنویس، با شرح نسخه‌بدل‌ها، تعلیقات مفصل و نمایه‌های گوناگون تصحیح کرده است.^۲ این سه دستنویس عبارتند از:

الف. نسخه محفوظ در کتابخانه موزه قونیه، به شماره ۹۲۶ و مورخ ۶۷۳ق (این نسخه قبلاً در کتابخانه قره‌مان ترکیه با شماره ۲ نگهداری می‌شده است). این دستنویس که با رمز A به‌عنوان نسخه اساس مورد استفاده قرار گرفته، قدیم‌ترین دستنویس تاریخ‌دار هزارحکایت صوفیان است.

ب. دستنویس محفوظ در کتابخانه یوسف‌آغای قونیه، با شماره ۶۸۵۲ و مورخ ۸۷۱ق. این نسخه به‌عنوان دومین نسخه و با رمز B در تصحیح این کتاب مورد مراجعه ما بوده است. نسخه B شباهت زیادی با دستنویس A دارد.

۱. هزارحکایت صوفیان نام پیشنهادی استاد ایرج افشار است.

۲. هزارحکایت صوفیان (۱۳۸۹). از مؤلفی ناشناخته. مقدمه، تصحیح و تعلیقات حامد خاتمی پور. چاپ اول. تهران: سخن (برای آگاهی بیش‌تر درباره این متن و محتوایش و نیز نسخه‌شناسی آن، مراجعه کنید به مقدمه مصحح بر این کتاب).

- تبدیلات آوایی
- رکابه دارد.
 - هر صفحه ۲۰ یا ۲۱ سطر دارد.
 - استفاده از علامت سه نقطه (به شکل مثلث) در آغاز، میان و پایان ابیات و جملات برای ایجاد فاصله.
 - استفاده از علامت // در میان دو مصراع، برای ایجاد فاصله و گاه پس از سه نقطه برای پر کردن فضای خالی.
 - کاتب بعضاً اشتباهات عددی دارد. برای مثال در باب ۶۱، حکایت ۳ را دو بخش کرده و به اشتباه بخش دوم حکایت ۳ را حکایت ۴ گمان کرده و نوشته است «الحکایة الرابعة» و تعداد حکایات باب، یازده حکایت شده است (۱۶۲ر). این اشتباه در شماره‌گذاری و شمارش حکایات باب ۶۳ (۱۷۱پ- ۱۷۲ر) و باب ۶۹ (۱۸۲ر- ۱۸۲پ) هم اتفاق افتاده است.
 - در آغاز این دستنویس، وقف‌نامه‌ای وجود دارد مورّخ ۱۱۳۳ق. مطابق این وقف‌نامه، این نسخه وقف طائفه مولویه، ساکن در بقعه مبارکه آرغونیه در بلده کوتاهیه، بوده است. در هامش چندین صفحه، این عبارت کتابت شده است: «وقف مولویخانه کوتاهیه غفره الله.» (۲۸ر، ۴۰ر، ۶۸ر و...).
 - در هامش بعضی صفحات، روایات و حکایاتی بعضاً مرتبط با مطالب آن صفحه، با خط و مرکب متفاوت و عموماً به زبان عربی دیده می‌شود که در ادوار بعدی نوشته شده است (۱۰ر، ۱۶پ، ۲۸پ- ۲۹ر، ۱۰۱پ- ۱۰۲ر، و...).
 - بخش‌هایی از اوراق این نسخه بر اثر آب‌خوردگی، محو و ناخوانا شده است.
 - برگ‌هایی از این دستنویس جابه‌جا شده و موجب درهم‌آمیختگی حکایات ابواب ۸۱ و ۸۶ شده است.
 - نسخه D در مقایسه با سه دستنویس قبلی این اثر، کامل‌تر است و جز دو باب و چند حکایت، افتادگی و نقص مهم دیگری ندارد.
- اجمالی از ویژگی‌های سبکی و دستوری متن
در زیر مختصری از خصایص سبکی و دستوری این دستنویس را با ذکر نمونه و شاهد می‌آوریم.
- ابدال
- تبدیل مصوت‌ها
 - ا ← ای: فریشته (فرشته) (۸پ)؛ حوادث (حوادث) (۱۰۲پ).
 - ا ← او: ناومید (نامید) (۱۰۳پ).
 - ای ← ا: اندوهگین (اندوهگین) (۴پ)؛ برداشتم (برداشتیم)، انگاشتم (انگاشتیم)، فروگذاشتم (فروگذاشتیم) (۶پ)؛ گرگین (گرگین) (۱۵۹پ).
- تبدیل صامت‌ها
- ب ← ف: زفان (زبان) (۷پ).
 - د ← ت: دهیت (دهید) (۶ر).
 - و ← ب: نبشتن (نوشتن) (۸۱ر).
 - ه ← د: بدو (به او)، بدان (به آن)، بدیشان (به ایشان) در سرتاسر متن.
- حذف
- جوامرد (جوانمرد) (۱۵۶ر).
- ادغام
- ذ/ت: بتر (بذتر) (۱۳پ).
 - ت/ت: زشتر (زشت‌تر) (۱۳ر).
- سجع ساده
- در لابه‌لای حکایات متن، بعضاً سجعی ساده دیده می‌شود:
 - «گناه کرده او را ناکرده انگاشتی و هفتادساله بت‌پرستی از وی درگذاشتی و لطف و رحمت خویش بر او گماشتی.» (۳ر).
 - «این جای توبه و استغفار است نه جای نظاره اغیار است.» (۱۶۴ر).
- برخی خصایص دستوری
- صفت تفضیلی به جای صفت عالی: «و اتفاق علما در این است که نام نیکوتر و بزرگوارتر که خداوند تعالی را بدان بخوانند...» (۱پ).
 - جزء نفی جدا از فعل: «هر کاری که نه به نام او کنی.»

- (۱پ)؛ «هر سخن را که طراز آن یادکرد او نیست، آن نه بر نظام است.» (۱پ).
- مضارع استمراری به جای مضارع التزامی: «او را در کارها قبله مهمّات کنم و او را می پرستم.» (۲پ).
- آمدن ب بر سر افعال: برفت، بساخت، بفرستاد و... (نمونه‌های بسیار).
- ماضی بیایی: «که اگر پای داشتی از پی شهوت رفتی، و اگر دست داشتی حرام و شبهت گرفتی، و اگر دیده داشتی بناشایست و محرّمات نگریستی، و اگر گوش داشتی لغو و لهُو بسیار شنیدی.» (۱۲-۱۲پ).
- ماضی استمراری (فعل ماضی + یاء استمرار): «شیران و سباع بیامدندی و قرائت او را سماع کردند و از چپ و راست او اندرآمدندی.» (۳۱پ).
- حرف تأکید ب بر سر فعل نهی: «ای جوامرد! این چنین بی حرمتی چرا می کنی؟ زنبیل از کتف بنه نهی.» (۱۵۶پ).
- وجه وصفی: «از اندیشه سر بر زانو نهاده با خود می گفت.» (۵۷پ).
- قید سخت: «سخنی سخت منکر گفتی.» (۷پ).
- چون + صفت + یاء نکره: «غلامی دارم ولکن کاهل است... و چون مبهوتی با خود چیزی می گوید.» (۱۰ار).
- ضمیر شخصی به جای ضمیر مشترک: «یا مادر! دل تو بر او خوش کن.» (۱۵۷ار).
- جمع بستن کلمات جمع عربی: اولیایان (۴پ)؛ قرآن (۳۱پ).
- کاف تصغیر: سیاهک (۸۲ار).
- برخی از معانی حروف**
- از به جای کسره: «در میان سه خطر مانده‌ام، ندانم که عاقبت از هر سه چیست» (۲۵پ).
- در به معنی درباره: «و در صدق، سخنی می گفت.» (۲۳پ).
- به در معنی با: «گفت بنگرم تا خدای عزّ و جلّ به آن مرده چه کرد» (۶ار).
- فرا به معنی به: «فرا نزدیک او شدم.» (۱۲ار).
- را به معنی به: «رسول علیه السلام او را گفت.» (۲ار).
- را به معنی برای: «بر دل او گذر کرد که خدای را در خلق این مورچه چه حکمت است؟» (۱۲پ)؛ «به خانه ما در آئی حقّ صحبت همراهی را.» (۵۷پ).
- رای فکّ اضافه: «بایزید را قدّس الله روحه وقت خوش گشت.» (۱۹ار).

نمونه‌ای از لغات و تعابیر متن

- منکوس (۲پ)، نخّاس (برده فروش و محلّ برده فروشی) (۲پ)، اولیایان (۴پ)، نماز آدینه (۴پ)، اندوهگن (۴پ)، فریشتگان (۶ار)، افگار (۶پ)، ماشطه (۷پ)، زفان (۷پ)، ثعبان (۸پ)، خمر و زمر (۹ار)، پرستار (زن عابده) (۹ار)، نخجیر (۹پ)، عمل (کار دیوانی) (۹پ)، دامگاه (۹پ)، آهویچگان (۹پ)، آینه (آن که می آید) (۱۰ار)، تجهیز (مهیا کردن میت برای دفن) (۱۰پ)، کمرگاه (۱۰پ)، ولّه (۱۱ار)، طالبه (شوق!) (۱۱ار)، خاصگیان (۱۱ار)، بطّال (۱۲ار)، آلت معصیت (جوارح آدمی) (۱۲ار)، طپانچه/تپانچه (۱۲پ)، منقرض (۱۳ار)، زشتر (۱۳ار)، علّت شکم (اسهال) (۱۳پ)، بتر (۱۳پ)، قرآن (۳۱پ)، ازیراکه (۳۱پ)، نه بقصد (۳۱پ)، بسته (دل بسته) (۳۲ار)، سر پوشیده (زن) (۳۲ار)، زاویه (۳۲پ)، خشخشه (۳۳ار)، از بهر چرا (۳۳ار)، گرمگاه (۴۷پ)، جامع (مسجد) (۵۷ار)، پشمینه (۵۷ار)، بوی آشنایی (۵۷ار)، حادثه دنیاوی (۵۷ار)، أحمصص (فرورفتگی کف پا) (۵۸ار)، مزین (آرایشگر) (۵۸پ)، شکسته زر (۵۸پ)، فتوح (۵۸پ)، صرّه (۵۸پ)، أصحابنا (۵۸پ)، حطام (۵۹پ)، مادام (همیشه) (۸۱پ)، سیاهکی (۸۲ار)، دل گشاده (صفت برای زمین) (۱۰۲پ)، گزدم (۱۰۲پ)، حوادث (۱۰۲پ)، مردم (آدمی) (۱۰۳ار)، خرماستان (۱۰۳ار)، ناومید (۱۰۳ار)، بناهای عادیانه (۱۰۴پ)، سپیده مرغ (تخم مرغ) (۱۰۴پ)، بهری (بعضی) (۱۰۵ار)، ترازوگاه (۱۲۵ار)، چی (به جای چه) (۱۲۵پ)، نقیر و قطمیر (۱۲۶پ)، روزنامه (۱۲۶پ)، نیافت (۱۲۷ار)، عیال (۱۵۵ار)، شب افروز (۱۵۵پ)، عیاران (۱۵۵پ)، پارگی (مقداری) (۱۵۵پ)، کفچه (کف دست) (۱۵۵پ)، جوامرد (۱۵۵پ)، کاشکی (۱۵۸ار)، خفتان و خیزان (۱۵۸ار)، شادی فزای (۱۸۴ار)، دستوری (۱۸۵ار)، جزیت (۱۵۹ار)، گرگن (۱۵۹پ)، بلعجی (۱۵۹پ)، خوکبانی (۱۶۰ار)، معدّل (آن که به عدالت کسی گواهی می دهد) (۱۶۱ار)، کلیسیا

(پ۹)، رته کردن (ا۱۰)، عزلت گرفتن (ا۱۰)، بانگ نماز کردن (ا۱۱)، خرامیدن (ا۱۱)، شنوایدن (ا۱۲)، فرمان یافتن (ا۱۲)، به زیر و بالا شدن (ویران شدن) (ا۱۲)، بوی چشیدن (ا۱۳)، ترحیب کردن (ا۳۳)، بیرون شدن (ا۵۸)، موی از سر باز کردن (ا۵۸)، دست بودن بر چیزی (ا۵۹)، نبشتن (ا۸۱)، خاموشی کردن (سکوت کردن) (ا۸۱)، کردن (ساختن) (ا۸۲)، نفور گرفتن (ا۱۰۲)، خسییدن (ا۱۲۵)، مقابل کردن (سنجیدن) (ا۱۲۶)، عرض دادن (ا۱۲۶)، من یزید کردن (ا۱۵۵)، زینهار خواستن (ا۱۵۸)، منادی کردن (ا۱۵۸)، به های های گریستن (ا۱۵۸)، شکیییدن (ا۱۵۹)، گوش داشتن (گوش کردن) (ا۱۵۹)، گوش داشتن چیزی را (مراقب و در کمین چیزی بودن) (ا۱۶۲)، سپاس داشتن (کاری را تعهد کردن) (ا۱۶۱)، به موقع اجابت افتادن (ا۱۶۱)، صحبت کردن (جماع) (ا۱۶۱)، عبر کردن (عبور کردن) (ا۱۶۳)، نکال گرداندن (ا۱۶۵)، طاقت برسیدن (ا۱۶۵)، مصاف برکشیدن (ا۱۶۶)، زینهار دادن (ا۱۶۷)، دست نماز کردن (وضو گرفتن) (ا۱۶۸)، اسپری شدن (تمام شدن) (ا۱۶۸)، ضمان کردن (ا۱۶۹)، فرازبردن (ا۱۶۹)، ظفر دادن (ا۱۶۹).

جدول تطبیقی چهار دستنویس هزارحکایت صوفیان

در این جا برای معرفی بهتر و دقیق تر دستنویس D، و نیز مقایسه آن با سه نسخه دیگر، در جدول تطبیقی زیر، به ترتیب، شماره، عنوان و تعداد حکایات هر باب در هر چهار نسخه، نشان داده می شود.

(ا۱۶۳)، زنار بیگانگی (ا۱۶۳)، چلیپا (ا۱۶۳)، معلوم (پول و ثروت) (ا۱۶۳)، طواف گاه (ا۱۶۴)، میزر (ا۱۶۵)، بیگانه (کافر) (ا۱۶۶)، نیام (ا۱۶۶)، ابریق (ا۱۶۶)، لثام (ا۱۶۷)، شهرگی (شهرت) (ا۱۶۷)، شرم زده (ا۱۶۸)، مقتل (ا۱۶۸)، علوج (جمع علج، کافر و بی دین) (ا۱۶۹)، ماندگی (ا۱۶۹).

نمونه‌ای از افعال متن

دلیل ساختن (ا۱)، منت نهادن (ا۱)، ابتدا کردن (ا۱)، درآمدن (ا۲)، گزاردن (ا۲)، بیرون شدن (ا۲)، نماز کردن (ا۲)، معلوم کردن (بیان مآوقع) (ا۲)، دریافتن کسی را (کمک کردن کسی را) (ا۲)، وضو ساختن (ا۲)، آب بر دست کردن (ا۲)، تازه کردن (تجدید کردن) (ا۲)، درگذاشتن (ا۳)، گرفتن (آغازیدن) (ا۳)، وقت خوش گشتن (ا۴)، سماع کردن (ا۴)، زجر کردن (ا۴)، بازرگانی کردن (ا۵)، برگ عیال ساختن (ا۵)، دست و روی نماز شستن (وضو گرفتن) (ا۵)، درآشامیدن (ا۵)، عجب آمدن از (ا۶)، سجاده فروکردن (ا۶)، زنهار خوردن (ا۶)، دهیت (دهید) (ا۶)، تلقین کردن (ا۶)، فرو گذاشتن (ا۷)، هزیمت کردن (ا۷)، هزیمت افتادن بر (ا۷)، برآویختن با کسی (ا۷)، کار کردن (اثر کردن) (ا۷)، فراگرفتن (ا۷)، به شانه کردن (ا۷)، اندرآمدن (ا۷)، حمایت کردن به کسی (در پناه کسی رفتن) (ا۸)، برآوردن (ا۸)، ستدن (ا۸)، فرازرفتن (ا۸)، زهره داشتن (ا۸)، قلم عفو درکشیدن (ا۹)، فرمان حق در رسیدن (ا۹)، عجب داشتن از (ا۹)، فرو آوردن (ا۹)، دست برداشتن از (ا۹)، دام فروکردن

باب	دستنویس A	دستنویس B	دستنویس C	دستنویس D
۱	-----	-----	فی التسمية/ ۱۰	فی التسمية/ ۱۰
۲	-----	-----	فی الذکر/ ۱۰	فی الذکر/ ۱۰
۳	-----	-----	فی الشکر/ ۱۰	فی الشکر/ ۱۰
۴	-----	فی التوکل/ ۱۰	فی التوکل/ ۹	فی التوکل/ ۹
۵	-----	فی المحبة/ ۱۰	فی المحبة/ ۱۰	فی المحبة/ ۹
۶	فی الصدق/ ۱۰	فی الصدق/ ۱۰	فی الصدق/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰
۷	فی الخوف/ ۱۰	فی الخوف/ ۱۰	فی الخوف/ ۱۰	فی الخوف/ ۱۰
۸	فی الرجاء/ ۱۰	فی الرجاء/ ۹	فی الرجاء/ ۱۰	فی الرجاء/ ۱۰

۹	فی المجاہدہ/ ۱۰	فی المجاہدہ/ ۱۰	فی المجاہدہ/ ۱۰	فی المجاہدہ/ ۱۰
۱۰	فی المراقبہ/ ۱۰	فی المراقبہ/ ۱۰	فی المراقبہ/ ۱۰	فی المراقبہ/ ۱۰
۱۱	فی حفظ الحرمہ/ ۱۰	فی حفظ الحرمہ/ ۱۰	فی حفظ الحرمہ/ ۱۰	فی حفظ الحرمہ/ ۱۰
۱۲	فی مخالفۃ الہوی/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰	فی مخالفۃ الہوی/ ۱۰	فی مخالفۃ الہوی/ ۱۰
۱۳	فی التوبہ/ ۱۰	فی التوبہ/ ۱۰	فی التوبہ/ ۱۰	فی التوبہ/ ۱۰
۱۴	فی الورع/ ۱۰	فی الورع/ ۱۰	فی الورع/ ۱۰	فی الورع/ ۱۰
۱۵	فی الصبر/ ۱۰	فی الصبر/ ۱۰	فی الصبر/ ۱۰	فی الصبر/ ۱۰
۱۶	فی الشفقۃ/ ۱۰	فی الشفقۃ و المرحمۃ/ ۱۰	فی الشفقۃ/ ۱۰	فی الشفقۃ/ ۱۰
۱۷	فی الایثار/ ۱۰	فی الایثار/ ۱۰	فی الایثار/ ۱۰	فی الایثار/ ۱۰
۱۸	فی الفتوۃ/ ۱۱	فی الفتوۃ/ ۱۰	فی الفتوۃ/ ۱۱	فی الفتوۃ/ ۱۱
۱۹	فی الرضا/ ۱۰	فی الرضا/ ۹	فی الرضا/ ۱۰	فی الرضا/ ۱۰
۲۰	فی الاخلاص/ ۱۰	فی الاخلاص/ ۱۰	فی الاخلاص/ ۱۰	فی الاخلاص/ ۱۰
۲۱	فی التجرید/ ۱۰	فی التجرید/ ۱۰	فی التجرید/ ۱۰	فی التجرید/ ۱۰
۲۲	فی الخلق الحسن/ ۱۰	فی حسن الخلق/ ۱۰	فی الخلق الحسن/ ۱۰	فی الخلق الحسن/ ۱۰
۲۳	فی المداراۃ/ ۱۰	فی المداراۃ/ ۱۰	فی المداراۃ/ ۱۰	فی المداراۃ/ ۱۰
۲۴	فی العفو و کظم الغیظ/ ۱۰	فی العفو و کظم الغیظ/ ۴	فی العفو و کظم الغیظ/ ۱۰	فی العفو و کظم الغیظ/ ۱۰
۲۵	فی الفراسۃ/ ۱۰	-----	فی الفراسۃ/ ۱۰	فی الفراسۃ/ ۱۰
۲۶	فی السیاحۃ/ ۱۰	-----	فی السیاحۃ/ ۱۰	فی السیاحۃ/ ۱۰
۲۷	فی اصطناع المعروف/ ۱۰	-----	فی اصطناع المعروف/ ۹	فی اصطناع المعروف/ ۹
۲۸	فی الصدقات/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۹	فی الصدقات/ ۱۱	فی الصدقات/ ۱۱
۲۹	فی الصّوم و الصّائمین/ ۱۰	فی الصّوم و الصّائمین/ ۱۰	فی الصّوم و الصّیام/ ۱۰	فی الصّوم و الصّائم/ ۱۰
۳۰	فی الصّمت/ ۱۰	فی الصّمت/ ۱۰	فی الصّمت/ ۱۰	فی الصّمت/ ۱۰
۳۱	فی العزلۃ/ ۱۰	فی العزلۃ/ ۱۰	فی العزلۃ/ ۱۰	فی العزلۃ/ ۱۰
۳۲	فی الیقین/ ۱۰	فی الیقین/ ۱۰	فی الیقین/ ۱۱	فی الیقین/ ۱۱
۳۳	فی القناعۃ و الحرص/ ۱۰	فی القناعۃ و الحرص/ ۱۰	فی القناعۃ و الحرص/ ۱۰	فی القناعۃ و الحرص/ ۱۰
۳۴	فی قلۃ الأکل و الجوع/ ۱۰	فی قلۃ الأکل و الجود [کنا]/ ۱۰	فی قلۃ الأکل و الجوع/ ۱۰	فی قلۃ الأکل و الجوع/ ۱۰
۳۵	فی الزهد فی الدنیا/ ۱۰	فی الزهد فی الدنیا/ ۱۰	فی الدنیا/ ۱۱	فی الزهد فی الدنیا/ ۱۱
۳۶	فی العصمة عن النساء/ ۱۰	فی العصمة عن النساء/ ۱۰	فی العصمة عن النساء/ ۱۰	فی العصمة عن النساء/ ۱۰

۳۷	فی قصر الأمل/ ۱۰	فی قصر الأمل/ ۱۰	فی قصر الأمل/ ۱۰	فی قصر الأمل/ ۱۰
۳۸	فی مدمّة الدنيا و أهوائها/ ۱۰	فی مدمّة الدنيا و أهوائها/ ۱۰	[عنوان ناخواناست]/ ۱۰	[عنوان ناخواناست]/ ۱۰
۳۹	فی ذکر القبور/ ۱۰	فی ذکر القبور/ ۱۰	فی ذکر الموت/ ۱۰	فی ذکر الموت/ ۱۰
۴۰	فی انقلاب الزمان/ ۱۰	فی انقلاب الزمان/ ۱۰	فی انقلاب الزمان/ ۱۰	فی انقلاب الزمان/ ۱۰
۴۱	فی الظلم و المظالم/ ۱۰	فی الظلم و المظالم/ ۱۰	فی الظالم و المظلوم/ ۱۰	فی الظالم و المظلوم/ ۱۰
۴۲	فی ذمّ مداخلة السلطان.../ ۱۰	فی ذمّ مداخلة السلطان.../ ۱۰	فی ذمّ مداخلة السلطان.../ ۱۰	فی ذمّ مداخلة السلطان/ ۱۰
۴۳	فی الوصايا و المواعظ/ ۱۰	فی الوصايا و المواعظ/ ۱۰	فی الوصايا و المواعظ/ ۴	فی الوصايا و المواعظ/ ۴
۴۴	فی الغيبة و التمیمه/ ۱۰	فی الغيبة و التمیمه/ ۷	-----	-----
۴۵	فی البكاء و قلة الضحك/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۶	-----	-----
۴۶	فی ذکر الموت/ ۱۰	فی ذکر الموت/ ۱۰	فی ذکر الموت/ ۴	فی ذکر الموت/ ۴
۴۷	فی ذکر القيامة و صعوبتها/ ۱۰	فی ذکر القيامة و صعوبتها/ ۱۰	فی ذکر القيامة/ ۱۰	فی ذکر القيامة/ ۱۰
۴۸	فی صفة الجنة و نعيمها/ ۱۰	فی صفة الجنة و نعيمها/ ۱۰	فی ذکر الجنة و نعيمها/ ۱۰	فی ذکر الجنة و نعيمها/ ۱۰
۴۹	فی ذکر النار و أهوالها/ ۱۰	فی ذکر النار و أهوالها/ ۱۰	فی ذکر جهنّم و جحيمها/ ۱۰	فی ذکر النار/ ۱۰
۵۰	فی ذکر الميزان/ ۱۰	فی ذکر الميزان/ ۱۰	فی الميزان/ ۵	فی الميزان/ ۵
۵۱	فی ذکر الإتياء عن الموت/ ۱۰	فی ذکر الإبقاء و الموت/ ۱۰	-----	-----
۵۲	فی الثقة بضمان الله تعالى/ ۱۰	فی الثقة بضمان الله تعالى/ ۱۰	-----	-----
۵۳	فی الإستسقاء/ ۱۴	فی الإستسقاء/ ۱۴	[بدون عنوان]/ ۱۲	[بدون عنوان]/ ۱۲
۵۴	فی الضيافة/ ۱۰	فی الضيافة/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰	فی الضيافة/ ۱۰
۵۵	فی التواضع و الإستخفاف النفس/ ۱۰	فی التواضع/ ۱۰	فی التواضع/ ۱۰	فی التواضع/ ۱۰
۵۶	فی الشفاعة و الوسائل/ ۱۰	فی الشفاعة و الوسائل/ ۱۰	فی الشفاعة و الوسائل/ ۱۰	فی الشفاعة و الوسائل/ ۱۰
۵۷	فی القرابة/ ۱۱	فی صلة القرابة/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰	فی القرابة/ ۱۰
۵۸	فی العفاف من الرجال و النساء/ ۱۰	فی ذکر العفة/ ۱۰	فی الصبر و العشق/ ۹	فی الصبر و العشق/ ۹
۵۹	فی معاملة الله تعالى مع عبده/ ۱۰	فی معاملة الله تعالى/ ۱۰	-----	-----
۶۰	فی برّ الوالدين/ ۱۰	فی برّ الوالدين/ ۱۰	فی برّ الوالدين/ ۱۰	فی برّ الوالدين/ ۹
۶۱	فی زوال المعرفة/ ۱۱	فی الهباء [یک کلمه ناخوانا]/ ۱۰	فی زوال المعرفة/ ۱۰	فی زوال المعرفة/ ۱۰
۶۲	فی إجابة الدعوة/ ۱۰	فی الدعا/ ۱۰	فی إجابة الدعوة/ ۱۰	فی إجابة الدعوة/ ۱۰
۶۳	فی الغزو و الجهاد/ ۱۰	فی الغزو و الجهاد/ ۱۰	فی الغزاء و الجهاد/ ۱۰	فی الغزاء و الجهاد/ ۱۰
۶۴	[ناقص و بدون عنوان]/ ۲	فی الحج/ ۱۰	فی الحج/ ۱۰	فی الحج/ ۱۰

۶۵	فی الصلوة المفروضة/ ۱۰	فی الصلوة المفروضة/ ۱۰	فی الصلوة المفروضة/ ۱۰	فی الصلوة المفروضة/ ۱۰
۶۶	فی السجود/ ۱۰	فی السجدة/ ۱۴	فی السجدة/ ۱۰	فی السجدة/ ۱۰
۶۷	-----	-----	فی عقوبة لواطه/ (فاقد حکایت)	فی عقوبة لواطه/ (فاقد حکایت)
۶۸	فی الصلوة على رسول الله/ ۱۰	فی الصلوات/ ۱۰	فی الرزق/ ۶	فی الرزق/ ۶
۶۹	فی ذکر الطهارة/ ۱۰	فی ذکر الطهارة/ ۱۰	فی إجابة الدعوة/ ۹	فی إجابة الدعوة/ ۹
۷۰	فی حق الزوج و الزوجة/ ۱۰	فی حق الزوج/ ۱۰	فی الصلوات على محمد/ ۱۰	فی الصلوات على محمد/ ۱۰
۷۱	فی ذکر الزكاة/ ۱۰	فی ذکر الصلوة/ ۱۰	فی ذکر طهارت الماء/ ۱۰	فی ذکر طهارت الماء/ ۱۰
۷۲	فی الحلم و الإحتمال و ردّ الغضب/ ۱۰	فی الحلم و الإحتمال و ردّ الغضب/ ۱۰	فی حق الزوج و الزوجة/ ۱۰	فی حق الزوج و الزوجة/ ۱۰
۷۳	فی العدل و الإنصاف/ ۱۰	فی العدل و الإنصاف/ ۱۰	فی ذکر الزکوة/ ۱۰	فی ذکر الزکوة/ ۱۰
۷۴	فی الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر/ ۱۰	فی أمر المعروف/ ۸	فی الحلم و ردّ الغضب/ ۹	فی الحلم و ردّ الغضب/ ۱۰
۷۵	فی الرؤیا الصادقة/ ۱۰	[عنوان افتاده است]/ ۸	فی العدل و الإنصاف/ ۱۰	فی العدل و الإنصاف/ ۱۰
۷۶	فی التهجّد/ ۱۰	فی التهجّد/ ۱۰	فی الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر/ ۶	فی الأمر بالمعروف و النهی عن المنکر/ ۶
۷۷	فی الجماعة و شرف المسجد/ ۱۰	فی الجماعة و شرف المسجد/ ۱۰	-----	-----
۷۸	فی الجمعة و فضيلتها/ ۱۰	فی الجمعة/ ۱۰	-----	-----
۷۹	فی الأذان و المؤذّن/ ۱۰	فی أذان المؤذّن/ ۱۰	-----	-----
۸۰	فی فضل العلم و العلماء/ ۱۰	فی فضل العلم و العلماء/ ۹	-----	-----
۸۱	فی فضائل القرآن/ ۱۰	فی فضل القرآن/ ۱۰	-----	-----
۸۲	فی الردّ على من قال القرآن مخلوق/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰	-----	-----
۸۳	فی ذکر القدر و مذمة القدرية/ ۱۰	فی ذکر القدر و مذمة القدرية/ ۱۰	-----	-----
۸۴	فی ذکر الأولياء/ ۱۱	[بدون عنوان]/ ۱۰	-----	-----
۸۵	فی ترک الشهوة/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰	-----	-----
۸۶	فی کرامات الأولياء/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۱۰	-----	-----
۸۷	فی الإيمان و التوحيد/ ۱۰	-----	-----	-----
۸۸	فی ذکر الفاتحة الكتاب/ ۱۰	-----	-----	-----
۸۹	فی ذکر المحبين/ ۱۰	[بدون عنوان]/ ۳	-----	-----
۹۰	فی العيد/ ۱۰	فی العيد/ ۱۰	-----	-----
۹۱	فی الإنابة/ ۱۰	فی الإنابة/ ۱۰	-----	-----
۹۲	فی العشق/ ۱۰	فی العشق/ ۱۰	-----	-----

۹۳	-----	-----	فی الطَّب / ۱۰
۹۴	-----	-----	فی إلحاح فی الدعاء / ۱۰
۹۵	-----	-----	فی ذکر العقلاء المجانین / ۱۰
۹۶	-----	-----	فی الوفاء بالعهد / ۱۰
۹۷	-----	-----	فی ذکر معجزة رسول الله / ۱۰
۹۸	-----	-----	فی السَّخاء / ۱۰
۹۹	-----	-----	فی الدَّعوى / ۱۰
۱۰۰	-----	-----	فی کلّ معنى / ۱۰

مقایسه دستنویس D با سه نسخه A، B و C

نویافته D ۹۸۸ حکایت دارد و نقایص سه نسخه پیشین را بر طرف می‌کند.

- از جمله موارد جالبی که در نسخه D هست، حکایت کسری انوشیروان و فرستادن برزویه طبیب است به هند برای آوردن میوه درختی که مُرده بدان زنده می‌گردد (۲۱۴پ). این حکایت مربوط به باب ۸۰، با عنوان «فی فضل العلم و العلماء» است.

- در دستنویس D اعلامی هست که دقیق‌تر و کامل‌تر ثبت شده است و ضبط مبهم و اشتباه نسخه‌های پیشین را اصلاح می‌کند. به عنوان نمونه در حکایت ۷ از باب ۵۶ با نام «فی الشفاعة و الوسایل»، در دو دستنویس A و B بشر حافی و در نسخه C بشر موسی آمده است (همان، ج ۱، ص ۴۰۵) در حالی که ضبط نسخه D (۱۴۵ر) بشر المریسی است و صحیح همین است. بشر مریسی (متوفی ۲۱۸ یا ۲۱۹) متکلم معتزلی و از سران مرجئه بوده است^۵ و حکایت کتاب هم درباره نرفتن کسی به تشییع جنازه اش به سبب اعتزال اوست.

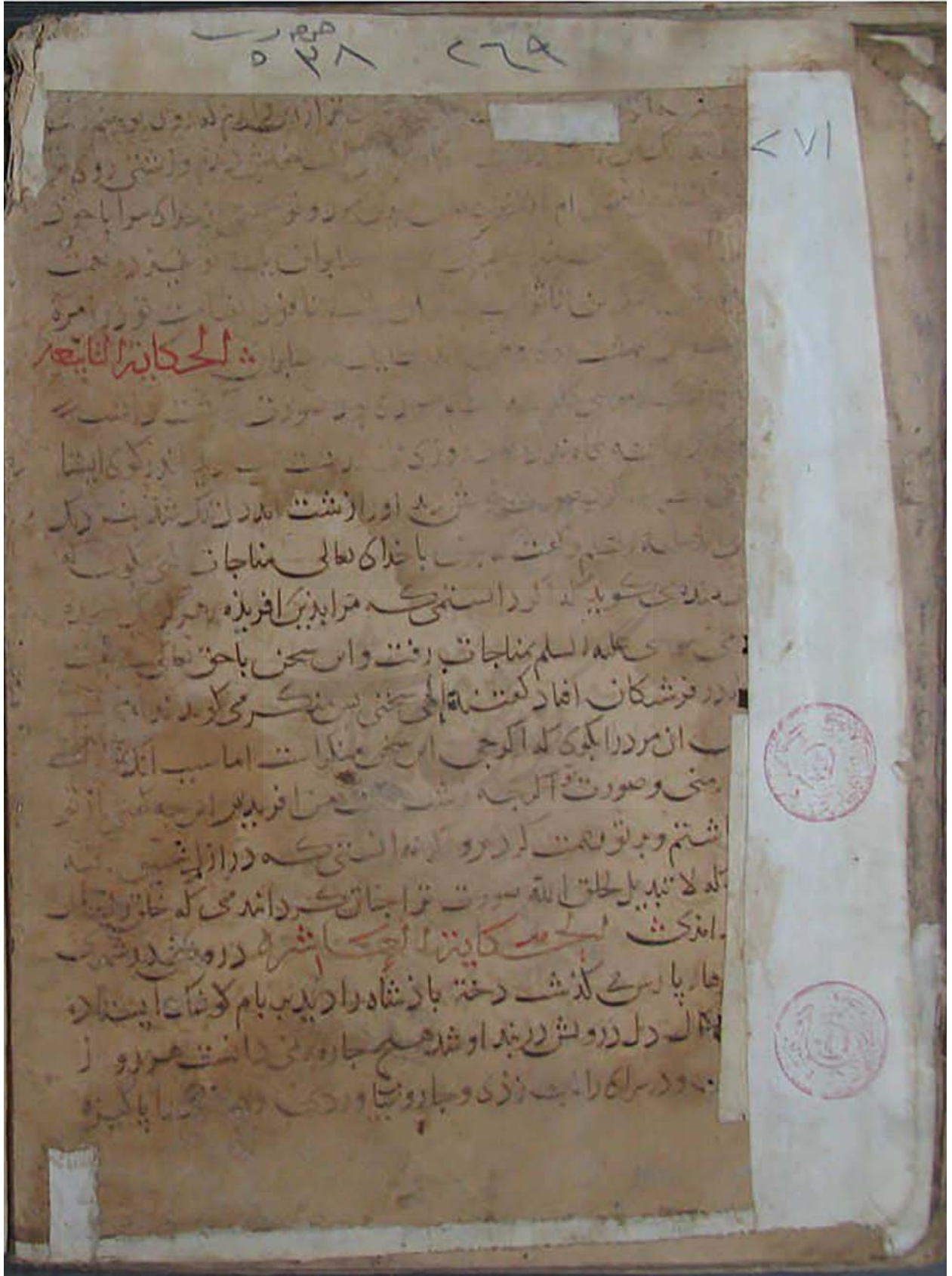
چنان‌که پیشتر هم گفته شد، دستنویس D هم از جهت قدمت و هم به اعتبار کامل‌تر بودن، نسخه‌ای مهم و ارزشمند است. اینک با دستیاب شدن این نسخه می‌توان در تصحیح دوباره، صورت کامل‌تری از این کتاب به دست داد.

۵. تاریخ الاسلام و وفیات المشاهیر و الاعلام، محمد بن احمد ذهبی (تحقیق عمر عبدالسلام تدمری، بیروت: دارالکتب العربی، ۱۴۱۳ق): ج ۱۰، ص ۱۹۹.

چنان‌که در جدول بالا دیده می‌شود، نسخه D کاستی‌ها و افتادگی‌های A، B و C را ندارد. این چهار نسخه تا باب ۶۶، از جهت انطباق عناوین ابواب، مشابه و یکسانند، اما از باب ۶۶ به بعد این همسانی عناوین ابواب و شماره‌های آن‌ها دیگر دیده نمی‌شود. از این جا به بعد، دو باب ۶۷ و ۶۸ با نام‌های «فی عقوبة لواطه» و «فی الرزق»، در دو نسخه A و B هست که در دو دستنویس C و D وجود ندارد و همین فقدان، موجب عدم انطباق عناوین ابواب در دو نسخه A و B با نسخه‌های C و D از این جا به بعد شده است. در زیر فهرست‌وار برخی از اختلافات این چهار نسخه ذکر می‌شود:

- مقدمه متن فقط در دو نسخه C و D وجود دارد.
- در دستنویس‌های A و B عنوان «فی إجابة الدعوة»، دو بار و بر سر دو باب آمده است.
- دو عنوان «فی الإیمان و التوحید»، و «فی ذکر فاتحة الكتاب»، با شماره‌های ۸۷ و ۸۸ فقط در نسخه D دیده می‌شود.

- این متن، چنان‌که مؤلف در مقدمه کتاب می‌گوید، مشتمل بر صد باب و هزار حکایت بوده است (هزار حکایت صوفیان، ج ۱، ص ۷۳). بر طبق جدول بالا، حکایات هر یک از دستنویس‌های A، B و C ناقص و شمارشان کمتر از هزار حکایت است. مجموع حکایات در نسخه A ۶۲۷، در نسخه B ۶۴۶، و در نسخه C ۹۱۸ حکایت است، در حالی که دستنویس



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الحمد لله رب العالمين والصلوة والسلام على رسوله محمد وآله الطيبين
الطاهرين الأئمة بر الأئمة سبوا وستائش من خدای که بفضله ورحمت
نعمت علی را پیا فرید و بلطف و رافت خویش برکت و آدمی باصناف
اطراف و الوان عجایب مخصوص کرد انید و بعضی را بر بعضی برکت
و انواع حیوانات و اجناس جمادات دلیل ساخت بر الهیت خویش و در
هر چیزک آثار و حیوانیت و دلایل ربوبیت خویش نمود و از جنس بشر
رسولان فرستاد خلق مویده عجزات باهکوه و بیانات طاهره و منعم
و مناسد معاش و معاد انشا را پیدا کرد و بر اولیر و اخرین منت نهاد
ما فضل خلاق و سدید و خاتم رسل محمد در عبد الله عبد المطلب صلوات الله
وسلامه علیه و از را قبول قبل و بعضی افعال مخصوص کرد اند و از هر ای
و عنایب بنبوت و رسالت رساند و بر انوار الهی و اسرار بازشناسی و قوف
داد و پیش رسالت و برکت قدم او صلوات الله وسلامه علیه راه رستگاری
و طریق سلوکاری غور ظاهر و لایح شد پاران راه بان دیر و تارکان
زمین و کتاب او را افضل الکتب کرد انید و امت او را خیر الامم خواند و علماء
امت او را منزلات انبیاء علی اسرایب کرد اند و اولیاء امت او را منزلت
ابراهیم خلیل از جنانک فرمود لایزال امتی ثلاثون علی قلب ابراهیم فالجید
الله الذی جعلنا من امته و اکرمنا بدینه و سننه و علمنا من امام تعلم
و كان فضل الله علينا عظیما اما بعد بدان اسعدك الله فی الدارین و کتاب
است بر صد باب نهاده و در هر باب ده حکایت چنانک جمله هزار حکایت است
مشتمل بر سنن و اخلاق و افعال احوال ایمنه دین و اعلام اسلام و غیره از آن طریق

KUTAHYA
Yusuf Paşa K. Kütüphesi
M. 1393
Sayı 1656

Table of Contents

Editorial

Why Do We Neglect the Importance of Translation?	3-4
--	-----

Articles

A Treatise on Aristotle's Biography and Works / Marvan RASHED ; Translated by Hoseyn MASOUMI HAMEDANI	5-8
An Unexpected Romance: Reevaluating the Authorship of the <i>Khosrow-nāma</i> / Austin O'MALLEY ; Translated by Shokoofe MAYBODI	9-33
Abū-Īshāq-i Kāzīrūnī and Īshāqī Dervishes in Anatolia / Fuat KÖPRÜLÜ ; Translated to German by Paul WITTEK ; Translated to Turkish by Jemal KÖPRÜLÜ ; Translated to Persian by Hojat FAKHRI	34-40
A Newly-Found Manuscript of <i>Hizār Hikāyat-i Şūfiyān</i> (A Thousand Narratives of the Sufis) / Hamed KHATAMIPOUR	41-50
The Friendship of Aunt Bear (Doing Someone an Unintended Disservice) / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI	51-55
<i>Bayāz-i Şā'ib</i> (An Anthology of Persian Poems Compiled by Şā'ib) / Seyyed Jafar HOSEYNI ESHKEVARI	56-59
Some Remarks on the Introduction of the Facsimile Edition of <i>Tārīx-i Sīstān</i> / HamidReza (Babak) SALMANI	60-66
New Information About the Poet of "Seek Knowledge from the Cradle to the Grave" (<i>Zi Gahwāra tā Gūr Dānish Bijūy</i>) and His Family / HamidReza FAHNDEJ SADI	67-72
Investigating the Poems of Two Different Shams-i Hājīs in <i>Majmu'ī-yi Laṭāyif wa Safīnī-yi Zārāyif</i> (A Handbook on Rhetoric and an Anthology of Persian Poems) / Mohsen SHARIFI SAHI	73-75
<i>Maktūbāt-i Qadīm</i> or <i>Maktūbāt-i Şadī</i> ? (Early Letters, or Centesimal Letters?) / MohamadSadegh KHATAMI	76-78
Investigating a Possibility: The Absence of the Title "Urūsh al-Dīn" in <i>Lubāb al-Albāb</i> / Sara SOLEYMANI KASHKOULI	79-80
Investigating a Number of Farrukhī-yi Sīstānī's Couplets through Yahyā Tawfiq's Anthology of Persian Poems / Kiamehr NAMVAR	81-87
Under the Auspices of Orientalists: Exploratory Roads to the Manuscripts of Ibn-i Baṭṭūṭa's Travelogue / Reyhaneh BEHBOUDI	88-95

Reviews and Critiques

The Importance of <i>The Library of Congress Catalogue of Persian Manuscripts</i> to Indian Sub-Continental Studies / Arif NAUSHAHI	96-98
A Few Notes on the New Edition of <i>the Small Farāmarznāma</i> , Its Composer and Date of Composition / Sajjad AYDENLOO	99-113
Translation or Distortion? (A Few Comments on <i>A Study Of Tabā'ī al-Ḥayawān</i>) / Yousuf AL-HADI ; Translated by Salman SAKET	114-123
Some Considerations on the Edited Text of <i>'Ajāyib al-Dunyā</i> (Wonders of the World) / Seyyed Reza MOUSAVI HAFTADOR ; Radman RASOULI MEHRABANI	124-145

Essays on Research

What Does an Etymologist Do? (12) / Walter BRUNO HENNING ; Translated by Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI	146-151
--	---------

Iran in Ottoman Texts and Sources (22)

Works of Ahmed Cevdet Pasha / Nasrollah SALEHI	152-154
---	---------

On the Previous Articles

On <i>Shin-i Zayī</i> and <i>Sin-i Zayī</i> (the Farsi Phonemes /sh/ and /s/ Realised as /z/) / Ali Ashraf SADEGHI	155-156
<i>Chand - Chand-e</i> / Masoud RASTIPOUR	157-159

Gozaresh-e Miras

92 - 93

Quarterly Journal of Textual Criticism,
Codicology and Iranology

Third Series, vol. 5, no. 3 - 4, Autumn 2020 - Winter 2021
[Pub. Spring 2022]

Proprietor:

The WRITTEN HERITAGE RESEARCH INSTITUTE

Managing Director & Editor-in-Chief:

Akbar Irani

General Editor:

Masoud Rastipour

Managing Editor:

Younes Taslimi-Pak

Cover:

Mahmood Khani

Print:

Miras

No. 1182, Enghelab Ave.,
Between Daneshgah St. & Abureyhan St.,
Tehran, Iran

Postal Code: 1315693519

Tel: 66490612, **Fax:** 66406258

Website: www.mirasmaktoob.ir

E-mail: gozaresh@mirasmaktoob.ir

Table of Contents

Editorial

Why Do We Neglect the Importance of Translation? 3-4

Articles

A Treatise on Aristotle's Biography and Works / Marvan RASHIED; Translated by Hoseyn MASOUMI HAMEDANI 5-8

An Unexpected Romance: Reevaluating the Authorship of the *Khosrow-nāma* / Austin O'MALLEY; Translated by Shokoofe MAYBODI 9-33

Abū-İshāq-i Kāzīrūnī and İshāqī Dervishes in Anatolia / Fuat KÖPRÜLÜ; Translated to German by Paul WITTEK; Translated to Turkish by Jemal KÖPRÜLÜ; Translated to Persian by Hojat FAKHRI 34-40

A Newly-Found Manuscript of *Hizār Hikāyat-i Şūfiyān* (A Thousand Narratives of the Sufis) / Hamed KHATAMIPOUR 41-50

The Friendship of Aunt Bear (Doing Someone an Unintended Disservice) / Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI 51-55

Bayāz-i Şā'ib (An Anthology of Persian Poems Compiled by Şā'ib) / Seyyed Jafar HOSEYNI ESHKEVARI 56-59

Some Remarks on the Introduction of the Facsimile Edition of *Tārīx-i Sīstān* / HamidReza (Babak) SALMANI 60-66

New Information About the Poet of "Seek Knowledge from the Cradle to the Grave" (*Zi Gahwāra tā Gūr Dānish Bijūy*) and His Family / HamidReza FAHNDEJ SADI 67-72

Investigating the Poems of Two Different Shams-i Hājis in *Majmu'ī-yi Laṭāyif wa Safīnī-yi Zarāyif* (A Handbook on Rhetoric and an Anthology of Persian Poems) / Mohsen SHARIFI SAHI 73-75

Maktūbāt-i Qadīm or *Maktūbāt-i Sadī*? (Early Letters, or Centesimal Letters?) / MohamadSadegh KHATAMI 76-78

Investigating a Possibility: The Absence of the Title "Urūsh al-Din" in *Lubāb al-Albāb* / Sara SOLEYMANI KASHKOULI 79-80

Investigating a Number of Farrukhī-yi Sīstānī's Couplets through Yaḥyā Tawfīq's Anthology of Persian Poems / Kiamehr NAMVAR 81-87

Under the Auspices of Orientalists: Exploratory Roads to the Manuscripts of Ibn-i Baṭṭūṭa's Travelogue / Reyhaneh BEHBOUDI 88-95

Reviews and Critiques

The Importance of *The Library of Congress Catalogue of Persian Manuscripts* to Indian Sub-Continental Studies / Arif NAUSHABI 96-98

A Few Notes on the New Edition of *the Small Farāmarznāma*, Its Composer and Date of Composition / Sajjad AYDENLOO 99-113

Translation or Distortion? (A Few Comments on *A Study Of Ṭabā'ī' al-Hayawān*) / Yousuf AL-HADI; Translated by Salman SAKET 114-123

Some Considerations on the Edited Text of *'Ajāyib al-Dunyā* (Wonders of the World) / Seyyed Reza MOUSAVI HAFTADOR; Radman RASOULI MEHRABANI 124-145

Essays on Research

What Does an Etymologist Do? (12) / Walter BRUNO HENNING; Translated by Seyyed AhmadReza QAEMMAQAMI 146-151

Iran in Ottoman Texts and Sources (22)

Works of Ahmed Cevdet Pasha / Nasrollah SALEHI 152-154

On the Previous Articles

On *Shin-i Zayī* and *Sin-i Zayī* (the Farsi Phonemes /sh/ and /s/ Realised as /z/) / Ali Ashraf SADEGHI 155-156

Chand - Chand-e / Masoud RASTIPOUR 157-159